

Sygn. akt I Ca 333/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SO Elżbieta Zalewska-Statuch

SO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2015 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z wniosku B. P.

z udziałem W. N.

o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach małoletniego dziecka

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 20 sierpnia 2015 roku, sygnatura akt III Nsm 290/15

postanawia:

zaskarżone postanowienie uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sieradzu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 333/15

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 14 lipca 2015r. skierowanym do Sądu Rejonowego w Sieradzu B. P. wniosła o zezwolenie na uczęszczanie jej córki G. N. do Państwowej Szkoły (...) w S. od września 2015r. bez zgody ojca W. N..

Uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2015r., wydanym w sprawie sygn. akt III Nsm 290/15 Sąd Rejonowy wniosek oddalił.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

B. P. i W. N. są rodzicami małoletniej G. N.. Dziewczynka ma 8 lat i jest uczennicą Szkoły Podstawowej nr (...) im. M. K. w S.. W ubiegłym roku szkolnym pobierała lekcje języka angielskiego, chodziła na basen oraz na kółko matematyczne. Na zajęcia te córkę zapisała matka.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2014r. Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie sygn. akt III Nsm 57/13 uregulował kontakty W. N. z córką, zmieniając rozstrzygnięcie w tym przedmiocie zawarte w wyroku rozwodowym.

Obecnie małoletnia uczęszcza na zajęcia rysunku, rzeźby i malarstwa. Zajęcia plastyczne organizuje i prowadzi ojciec w czasie spotkań z córką we wtorki i czwartki.

G. N. interesuje się muzyką, lubi grać na różnych instrumentach. Po zdaniu egzaminów wstępnych w czerwcu 2015r. przyjęta została do Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w S. na rok szkolny 2015/2016 w klasie klarnetu. Zajęcia nauki gry na instrumencie organizowane są na terenie S., m.in w (...) w S., w (...) w S. oraz w ognisku muzycznym prowadzonym przy szkole muzycznej.

Rodzice małoletniej są silnie skonfliktowani i nie są w stanie porozumieć się w kwestiach dotyczących córki. W szczególności ojciec dziewczynki nie wyraził zgody na to, aby uczęszczała, zgodnie z wolą matki, do szkoły muzycznej.

Jak zauważył Sąd pierwszej instancji, zgodnie z art. 97 § 1 kro, w braku porozumienia między rodzicami, którym przysługuje władza rodzicielska istotnych sprawach dziecka rozstrzyga sąd opiekuńczy. W ocenie Sądu Rejonowego jednak, wniosek złożony przez B. P. nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem kwestia nim objęta nie jest istotną sprawą dziecka w rozumieniu powołanego przepisu. Pojęcie to nie zostało zdefiniowane, jednak jako istotne sprawy dziecka w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się m.in. określenie miejsca pobytu dziecka, decyzję o wyjeździe dziecka za granicę, czasowe powierzenie pieczy nad dzieckiem innej osobie, wybór kierunku edukacji, decyzja o dokonaniu zabiegu operacyjnego, zmiana nazwiska dziecka, a w zakresie organizacji wypoczynku dla dziecka np. udział w wyprawie wysokogórskiej, czy długim rejsie morskim. Nie należy do tej kategorii kwestia zainteresowań, hobby małoletnich i ich rozwijania, a do takich należy zaliczyć uczestnictwo w kursach nauki języków obcych, kursach nauki tańca, zajęciach sportowych, zajęciach dydaktycznych, zajęciach plastycznych, czy zajęciach muzycznych. Małoletni mają jednocześnie wiele zainteresowań, które często zmieniają się, niektóre w ogóle nie są realizowane. Kwestia spędzania wolnego czasu, w tym uczęszczanie na różne zajęcia, to bieżące sprawy dziecka, które nie mają na tyle doniosłego charakteru, aby zaliczyć je do kategorii istotnych, a więc takich, o których w razie braku porozumienia rodziców rozstrzygałby sąd. W sprawach tych każde z rodziców może i winno działać samodzielnie, choć, co oczywiste, nie może to pozostawać w sprzeczności z generalnymi ustaleniami rodziców. Także w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy małoletnia córka stron spędzała czas wolny na różnych zajęciach. Każde z rodziców samodzielnie wybrało i zorganizowało określone z nich, korzystając z przysługującej mu władzy rodzicielskiej. Małoletnia może realizować swoje zainteresowania w zakresie nauki gry na instrumencie na zajęciach organizowanych nie tylko przez szkołę muzyczną. Poczynione w sprawie ustalenia wskazują, iż brak zgody pomiędzy stronami, co do tego czy ich córka powinna uczęszczać do szkoły muzycznej, jest wynikiem braku komunikacji pomiędzy rodzicami. Strony w ogóle nie działają wspólnie w sprawach dziecka i nie są w stanie w tych sprawach się porozumieć. Powyższa kwestia może stanowić przedmiot oceny Sądu, ale w ewentualnym postępowaniu w przedmiocie władzy rodzicielskiej (art. 107 kro), a nie w niniejszej sprawie.

Nawet gdyby wbrew powyższym rozważaniom przyjąć, że kwestia uczęszczania do szkoły muzycznej stanowi istotną sprawą dziecka, to w ocenie Sądu pierwszej instancji brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku. Jedynym kryterium, którym kieruje się sąd rozstrzygając zgodnie z art. 97 § 2 kro jest dobro dziecka. W świetle poczynionych ustaleń (wnioskodawczyni nie przedstawiła planu zajęć w szkole muzycznej), brak jest podstaw do przyjęcia, że uczęszczanie do szkoły muzycznej przez córkę stron pozostaje w zgodzie z dobrem małoletniej w sytuacji, gdy udział w zajęciach oznaczałby brak kontaktu z ojcem w terminach i czasie wynikających z postanowienia sądu regulującego kontakty.

Wnioskodawczyni wniosła apelację od powyższego rozstrzygnięcia, zaskarżając orzeczenie w całości i podnosząc następujące zarzuty:

a) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 97 § 2 kro, poprzez jego błędną wykładnię, a mianowicie przyjęcie, że do istotnych spraw dziecka nie należy sprawa związana z uczęszczaniem przez dziecko do szkoły muzycznej;

b) naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 kpc, poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 95 § 3 i 4 kro oraz art. 96 § 1 kro.

W oparciu o wskazane zarzuty, skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez zezwolenie na uczęszczanie małoletniej G. N. do Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w S. bez zgody ojca W. N. i zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację W. N. wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od wnioskodawczyni zwrotu kosztów powstępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzuty podniesione w apelacji są zasadne.

Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, zakres istotnych spraw dziecka nie został określony w przepisach prawnych, jednak doprecyzowuje go orzecznictwo Sądu Najwyższego, tworzące otwarty katalog, który można podzielić na dwie grupy spraw:

- sprawy doniosłe ze względu na ich ogólnych charakter,
- sprawy istotne ze względu na ich doniosłość w konkretnej sprawie.

Rozstrzygając w trybie art. 97 § 2 kro, sąd opiekuńczy ma obowiązek mieć na uwadze, że zgodnie z art. 95 § 3 kro, władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak wymaga tego dobro dziecka i interes społeczny. Poprzez dobro dziecka należy rozumieć zapewnienie dziecku wszystkich tych wartości, które są konieczne do jego prawidłowego rozwoju fizycznego i duchowego. Dobro dziecka zaś wymaga w szczególności, aby dziecko rozwijało się i kształciło w sposób odpowiedni do wieku i możliwości. Także treść art. 96 § 1 kro wskazuje, iż rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień. Do istotnych spraw dziecka zatem niewątpliwie należą kwestie związane z jego edukacją i to nie tylko na poziomie kształcenia obowiązkowego, ale również wykraczającym poza ten zakres, w szczególności, gdy chodzi o rozwój zdolności i talentów, który może istotnie rzutować na przyszłość małoletniego. Nie sposób w tym kontekście zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, że uczęszczanie małoletniej w sprawie przedmiotowej do szkoły muzycznej dotyczy wyłącznie sfery sposobu spędzania przez dziecko wolnego czasu. Wykształcenie muzyczne może w określonych wypadkach wywierać bardzo istotny wpływ na całe życie człowieka, decydować o wyborze przyszłego zawodu, odniesieniu sukcesu życiowego, czy też istotnie wzbogacać małoletniego w zakresie jego wiedzy, czy wrażliwości. O istotnym charakterze tej kwestii przesądza także wymiar obowiązków, który z taką edukacją jest związany. Nie budzi żadnych wątpliwości, że brak zgody rodzica na rozwój zainteresowań i uzdolnień dziecka może w określonych sytuacjach zubażać jego rozwój duchowy, być źródłem frustracji, uniemożliwiać zdobycie upragnionego zwodu, czy też realizację planów życiowych.

W świetle powyższego w pełni uprawnione jest stwierdzenie, że odmawiając całościowej oceny wszystkich przedstawianych przez rodziców małoletniej argumentów w kontekście zgodności edukacji muzycznej G. N. z jej dobrem, Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy.

Nie może być za taką uznana marginalna uwaga, że udział w zajęciach w szkole muzycznej może kolidować z ustalonymi terminami kontaktów ojca z małoletnią. Nawet gdyby taka kolizja miała miejsce, nie może mieć charakteru przesądającego, bowiem rozstrzygnięcie o tych kontaktach może być wobec zmiany okoliczności zmienione w sposób dostosowany do aktualnej sytuacji. Nie może budzić żadnych wątpliwości, że zdając egzamin do szkoły muzycznej, małoletnia wykazała się uzdolnieniami niezbędnymi dla takiej edukacji, przynajmniej na początkowym poziomie. Trzeba również podkreślić, że rodzice przed powzięciem decyzji w ważniejszych sprawach dotyczących osoby lub

majątku dziecka powinni je wysłuchać, jeżeli rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości dziecka na to pozwala, oraz uwzględnić w miarę możliwości jego rozsądne życzenia (art. art. 95 § 3 kro). Winien to uczynić również sąd opiekuńczy, przed wydaniem orzeczenia co do istoty w tego rodzaju sprawach (art. 576 § 1 kpc). Sąd Rejonowy obowiązku tego zaś nie zrealizował. Nie zasięgnął również opinii biegłego z zakresu psychologii na okoliczność wpływu zakresu i rodzaju proponowanych przez matkę obciążeń związanych z zajęciami wykraczającymi poza obowiązkową edukację na prawidłowe funkcjonowanie małoletniej. Te dwie kwestie, tj. aspiracje i dążenia dziecka, jego zainteresowania i uzdolnienia oraz wpływ obowiązków wynikających z uczęszczania na zajęcia w szkole muzycznej na prawidłowy, harmonijny rozwój małoletniej mają w sprawie decydujące znaczenie.

Mając powyższe na uwadze, na zasadzie art. 386 § 4 kpc, Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie, przekazując sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. W jego toku Sąd ten winien uzupełnić postępowanie dowodowe w kierunku wyżej wskazanym i wydać rozstrzygnięcie w oparciu o dyspozycję art. 97 § 2 kro, kierując się dobrem dziecka.